

Előzetési díj helyben:
 Egész évre 8 frt
 Félévre 4 frt
 Negyedévre 2 frt
 Vidékre 1 forinttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal 20 frt
 Fél oldal 10 frt
 Negyed oldal 5 frt
 Ezenfelül minden hirdetésnél
 30 kr kincst. illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELNIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca
 337. házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyilttér” sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számítottatik.

Kapuzárás után.

Kedvesen fogadott tüzoltó vendégeink ma már csendes otthonukban mesélgetik szabadkai élményeiket. Ki, mily benyomással hagyta el városunkat nem tudjuk, de a legnagyobb vigyázat mellett is megeshetik, hogy valaki nincs megelégedve az ellátással. Nem is csodálkozunk tehát ha többeket a szabadkai ünnepek ki nem elégitettek. Nem csodálkozunk pedig különösen azért, mert az itteni intéző férfiak tudhatnak fényt üzni, költeni, mulatni, enni, inni és muzsikáltatni, de nemzeti ünnep rendezéséről, országos gyülekezetek vezetéséről csak halvány fogalmuk lehet.

A mi szabadkai uraink jó része még ma is abban az árkádai világnézetben éldegél, hogy le kell „trojaniczáznai” a vendégeket s ebben meg van mutatva a szabadkai virtus.

A lefolyt tüzoltó ünnepek alatt jó-részt ezt láttuk.

Ha végeztek valami országgraszólót pár órai tanácskozás alatt az országos jellegű gyűléseken a lefolyt 5 napon keresztül, az nem a szabadkaiak érdeme. Végezték azt a messze vidékről ide vándorolt szakfűriak, kik a tüzoltóság ügyét nem parádé teremtő intézménynek, hanem a társadalmi tényezők soraiban az elsők között álló korkövetelménynek tekintik.

A mi rendező uraink kapkodtak ide, kapkodtak oda, kapkodtak mindenféle előre megállapított rendszer- és komoly gondolkodás nélkül.

Mindenki parancsolt, aki magára öltötte a czifra liberiat.

Aki mulatni szeret, az nem vitt rossz emléket magával, de aki a komoly munka embere, az bizony fejcsóválva köszöni az olyan vendéglátást hogy: ettünk, ittünk, banketteztünk, és — fizettünk eleget.

A vendéglősök?

Ezek kalapot emelhetnek a szabadkai rendezőség előtt, mert néhány ezer forint eluszott a pár nap alatt is.

Van egy szerencsénk még is.

Keresztül estünk ezen a vajudáson s most nem kell félnünk egy újabb országos jöveteltől, mert hogy az orsz. tüzoltóság Szabadkát ebben a században nem fogja szerencsétetni — az bizonyos.

Hogy a kellően meg nem érett intézkedések dacára a pompa, a külső fény, az ezrekre menő közönség még is meg volt, az sem a mi szabadkai uraink tapintatosságának, hanem a ritkán élvezett látványosságnak köszönhető.

Ne vegyék rossz néven amit mondtunk, mert ily irányban nem egy előkelő vidéki tüzoltó is nyilatkozott előttünk.

Fáradtak, áldoztak, elismerjük, de nem volt meg a kellő munkabeosztás s nem volt meg a kellő — nyilvánosság.

A tüzoltó kongresszus.

III. NAP.

Hétfőn f. hó 14-én reggel 7 óra után az országos tüzoltó segélyalap egyesület tartott közgyűlést, melyben több fontos ügyet intéztek el.

9 órakor vette kezdetét az országos tüzoltó közgyűlés gróf Cziráky Béla orsz. tüzoltó szövetségi elnök vezetése alatt.

A közgyűlésen az országos egyesületek küldöttein kívül magánemberek nem igen vettek részt, csak itt ott láttunk valakit a közönség köréből.

Az elnök mellett Mamuzsich Lázár polgármester foglalt helyet s miután elnök szép szavakban üdvözölte a jelenvoltagekat, hozzáfogtak a 17 pontból állott tárgyszorozat véglegzéséhez, mely minden különös incidens nélkül simán és higgadtan folyt le.

Az új választmány megalakítása sem okozott nagyobb hullámokat. Elnöknek újból Gróf Cziráky Bélát, alelnöknek Kék Lajos orsz. képviselőt választották meg.

Közgyűlés után a „Bárány” szállodában bankettre gyűltek össze a tüzoltók, mely kedélyes hangulatban a késő délutáni órákig tartott.

Innen a polgármester a közgyűlés tagjainak egy részét fogatokon Palicsra vitte, honnan az eső által megszorítva öreg este tértek vissza, hogy a városi színházban tartott hangversenyen részt vegyenek.

Nyolcz órakor vette kezdetét a hangverseny, melynek igen válogatott műsora volt.

Kezdetnek Benedek Antal Csillag Károly által irt a „Tüzoltókhöz” című költeményt szavaltta el, mely nagy tetszéssel fogadtatott. Szerző többszöri kihívás után magát a közönségnek bemutatta.

Utána Stoczek Kamilla és Farkas József hegedű duettet adtak elő általános tetszés mellett. Különös elismerés mellett fogadtatott ifj. Frankl Istvánné Szabadka egyik szép asszonya által előadott két dal; a tüzes tüzoltók az igazán szépen énekelt urinót zajos tetszés nyilvánításban

részesítették. A dalegyesület a „Törökök imája” című dalt énekelt; utána Hahnel Aranka egy monológot szavalt el. Gyönyörűen énekelt Milassin Andor; négy kézre zongoráztak dr Brenner József és Völgyi Péter és végre a dalegyesület 4 kürt kíséretével a „Szent honért” című dalt énekelt.

A koncert kifogástalanul sikerült. A színház zsufolásig megtelt.

Koncert után a közönség egy része távozott, másik része természetesen a fiatal-ság, tánczra perdült, mi a reggeli órákig tartott.

IV. NAP.

15-én reggeli 7 órakor kezdődött a kiállítás tömeges látogatása; 12 órakor a vendégek és helyi közönség külön vonaton Palicsra rándult, hol a vendégek a fürdőintézet minden részébe kalauzoltattak és különféle szórakoztattak. A vidékiek, de különösen a fiúmeiek el voltak ragadtatva kies Palicsunktól. Nem voltak eléggé képesek tetszésüknek kifejezést adni, de mindenek fölött bámulatuknak és dicséretüknek adtak kifejezést Vermes Lajos által a Palicson történt beruházások fölött. A Palics megtekintése után Vermes Béla a vendégek és helyi közönség egy részét vendéglátta meg saját költségén. A lakoma alatt számos felköszöntő mondatott el. Itt a fiúmeiek különös kitüntetésben részesültek, Dr. Zotti nem is birta eléggé elragadtatását tolmácsolni, olasz nyelven mondott tüzes felköszöntőjét Martinengo pozsonyi főparancsnok értette meg a jelenvoltagekkal. A fiúmeiek a rögtöni benyomás pillanata alatt következő sürgönyt menesztették haza:

„Biagio Marusig az önk. tüzoltó egyesület főparancsnokának Fiume. Kedves kötelességemnek tartom tudatni, hogy küldöttségünk itt Palicson tartott ünnepeik alatt is a legszívelebb és kitünő óvációkban részletett. Dr. Zotti.”

Vermes Lajos pedig következőleg üdvözölte a fiúmei bajtársakat:

„Biagio Marusig az önk. tüzoltó egyesület főparancsnokának Fiume. Dr. Zotti által egyesületünk és a város közönségére az önk. egyesület nevében mondottak viszonzásaként részemről személyesen küldöm önnek és a társagynak határtalan tiszteletünk kifejezését. Vermes.”

Öt órakor a helyb. tüzoltó zenekar közreműködése mellett Vermes Lajos aszfalt versenypályáján igen sikerült néppünnevény rendeztetett, mely különféle versenyekből állott.

Este 9 órakor Flaschl és Bezzegh cég által a Palics taván gyönyörű tüzijáték rendeztetett, mely olyan meglepően sikerült, hogy valóban kalapot lehet emelni a fiatal pyrotechnikusok előtt.

Ennek befejeztével táncz rendeztetett a parkban, ez azonban nem sikerült, mert ekkor már alig volt a férfiak közül egy is ki teljesen józan volt, a nők pedig a nap eseményeitől voltak mámorosak, úgy hogy rendszeres tánc lehetetlenné vált. A közönség egy része a 8 órain és fogaton a fél 11 órain, másik része a 2 órai külön vonaton és sokan reggelre ki gyalog, ki kocsin tértek haza. A fürdőintézet alig-ha látott fennállása óta annyi vendéget mint ezen a napon, volt is zür-zavar elég.

V. NAP.

A vendégek búcsúlatogatásai, és elutazása. A délutáni vonatokkal az összes vendégek elutaztak, és mielőtt Vermes Béla még egyszer búcsúzásképp a fiúmeiket a „Nemzeti“ szállóban megvendégelte, ezek is bár nem szívesen, de vig nótázás közt a fél 7 órai zombori gyorsvonattal távoztak.

„A viszontlátásra Fiumében!“ kiáltások közt utaztak el a pályaudvarban.

Ezzel a zajos napok befejeztettek.

Észrevételeink.

A míg a vidéki vendégeink itt időztek, lehetőleg tartózkodtunk még csak a célzásoktól is, engedték őket alomban ringatózni, — mulatni, Nem akartuk hogy az öröm közé öröm is vegyüljön.

Észrevételeinket azonban elmondjuk utólag röviden most, s ha illetékes kezébe illő czáfolatot kapunk az alantakra, csak örülni fogunk. Sorrendet tartani 5 nap föltött nehéz. Egy khaosz áll hátunk mögött, zibongó tomboló tömeg, melyből a tiszta kép itt és ott ha kicsillan is, elmosódik rögtön, hogy helyt adjon az újabb alakulásnak.

1) Az utcai diszitések, diadalkapuk felállításai, de különösen a zöld lombok helyett száraz gallyak felrakatása lelkiismeretlen munka volt a vállalkozók részéről, a rendező urak pedig ezt megengedték. Erre vonatkozó nézeteinket különben már elmondottuk.

2) A fogadtatás a lehető leggondatlanabb volt. Vendégeink érkeztek szombaton e hó 12-én majd minden vonattal. A kik nappal jöttek, azok talán a fogadtatás ellen nem is panaszkodhattak, mert a mit a mi jólelkű szabadkai uraink tehették, megtették vendéglátó kötelességüket. Igen ám, de nem érkezett mindenki nappal. Jöttek elkésztetten az éjjeli, sőt a vasárnap hajnali vonatokon is. Az elszállásolási és fogadtatást rendező urak ekkor már vagy nagyban „ismerkedtek“ vagy nem is „ismerkedtek“ egymást, s így aztán az idegen jövevények ott álltak tájékozatlanul a vasuti Perronon, vagy táskáikat kézrefogva besétáltak megtekinteni a várost — „sötétbe.“

3) A vendéglátó szabadkai urak iparkodtak kiszemelni az érkezettek közül kinek milyen az „értéke“, s a szerint társalogtak velük, úgy, hogy távol vidékiekkel is megessett az, hogy otthagyták az ismerkedési estélyt elmentek szórakozni másfelé.

4) Rendeztek egy bankettet is, ára 3 frt volt. A kinek tetszett részt vehetett benne ha vendég volt is, hiszen 3 frt nem sok, csak hogy vendégnek 3 frtot egy ebédért adni azért hogy közös asztalon egyék, — sok. De hát nálunk a mi nom drága, nem is jó.

5) Hogy nagyon elkülönített társadalmi rétegből állították össze a közreműködő-

ket, azt egy „nem munkatársunk“ külön közleményben méltatja alább.

5) A nagy dísz mellett ott volt a rongy is, élénk ellentétbe állítva, a ragyogó luxus a koldus tarisznyával: Megbotránkozásig sértő volt az a csapat zsiros — piszkos konyhaszék, mely a zászlószegek beverésekor a színházban üldhellyként kínálkozott. Hát Szabadkának nincsenek tisztességes székjei? Csodálatos hogy ily sértést el mertek követni a zászlóanya, és a neme-sebb izléssel bíró vendégekkel szemben.

7) A tűzoltószert kiállításánál is öreg hi-ba esett. Elfelejték értesíteni a „Geit-ner és Rauch“ czéget hogy itt szerepelhet ő is készítményeivel, mert hát verseny folyik. Mások azt mondják hogy ez a cég tudta ezt, de tudta azt is hogy ő dupla áron sózta el Szabadkára a ná-la vásárolt tűzoltó szerelvényeket, és szé-gyenletében vissza húzódott: ne lássák a különböző szerelvények közötti roppant különbséget. Jó lenne erre is egy kis felvilágosítást adni.

8) „Több világozást!“ — kértek a lánghoz szokott tűzoltó vendégek a vá-rosligeti táncmulatság alkalmával. Nem is csoda, a mécsesek mellől kilépve, 3 lépésre nyakon verhették egymást tel-jesen ismeretlenül.

Kell több?

Lehetne, de nem keressük tovább, el-várjuk a bevétel és kiadásokró-li pontos számadásokat.

Tűzoltóságunk és a helyi sajtó.

Bogaras tűzoltóságunk elszigetelte ma-gát a közönséggel, el a sajtóval szemben is. Ezek a jó urak úgy fogták fel a dol-got, hogy a sajtó emberei szaladozzanak ő utánnuk, ha egy szigetnyi részletet tud-ni akarnak a történetek vagy történelmők-ről, mert hát ők nem igen szeretik, ha dolgaikat más is megtekinti.

Hogy azonban ne úgy tűnjék fel a dol-gol, mintha ők bujnéanak a nyilvánosság elől, adtak ki a közpénztár terhére egy

„Emléklapok“

ozimű ujságot, de azt is csak pénzért árul-gatták. A helyi sajtót aztán utalták arra: vegye meg az ő hivatalos lapjukat 20 kr-ért, s abból majd kiokosodunk.

Köszönjük.

Mi már csak legjobb szeretünk a ma-gunk szemeivel nézni, nem kell a hivata-los pápaszem.

Hogy mennyire elmaradott emberek dolgoztak e téren, mutatja az, hogy egy országos, de egy közönséges gyülekezetrél is első és főkéllék lévén a nyilvánosság, a hol tiszta munkát végeznek, ott a sajtót külön is meghívják, s örvendenek annak, ha az érdeklődéssel kíséri lépéseiket.

Szabadkán ez nem „divat.“

Hogy bemutassuk mennyire elmaradot-tak e téren a mi jó szabadkai uraink, nem megyünk messzire, csupán megemlítjük. hogy két hét múlva Szegeden is lesz egy országos gyűlés, — az ügyvédeké, azt a szegedi ügyvédi kar készíti elő éppen úgy, mint az itteni tűzoltóság előkészítette (?) és vezette (!!!) . . . az országos tűzol-tóság közgyűlését. De Szegednek más in-téző férfui vannak, a szegediek fel tudják fogni a sajtó hivatását jobban, mint a szabadkaiak a boros poharakat. Pedig ezt aztán értik emelgetni nálunk.

Hogy miként fogják fel más városban

egy országos gyűlés előtti hivatását a sajtónak, álljon itt példakép becses tűzol-tóinknak a következő meghívás:

A „Szabadság“ tekintetes szerkesztősé-gének Szabadkán.

„A f. év szept. hó 8, 9 és 10-ik napja-in tartandó „országos ügyvéd gyűlés“-nek a sajtót érdeklő része tekintetében vagyok bátor értesíteni, hogy a hivatalosan alkal-mazott gyorsíró személyzet közvetlenül a szegedi ügyvédi kamara rendelkezése alatt állván s így nálam, mint a kamara titká-ránál a kamara helyiségeiben lesz a sajtó iroda berendezve. Kérem tehát a sajtót érdeklő minden kérdés tekintetében köz-vetlenül hozzám, mint a szegedi ügyvédi kamara titkárához fordulni, kellő időben bejelentés esetén kiküldött tagjai esetleges elszállásolása iránt is gondoskodva leszen, a sürgőséghez képest pedig közvetlen érte-sítést küldök a gyűlés folyamáról. Kiváló tisztelettel Dr Végman Ferencz ügyvéd.“

Kaszt-szellem önk. tűzoltóságunknál.

Hogy hogyan rendezik az ünnepélyeket a szabadkai önkéntes tűzoltók, azt eléggé jellemzi a f. hó 13-án az az vasárnap vég-bement zászlószentelési ünnepély. Fény, pompa, parádé volt bőven, a diszfelvonu-lás valóságos festői szépségű látványt nyújtott, a zenekarral kivonuló vidéki tűz-oltóság, a kolosszális néptömeg, mely a menetet kísérte, azt igazán impozánssá tette. Ezen tekintetben nem is érheti sem-mi gáncs a tűzoltó urakat, annál szeren-csétlenebb volt azonban a rendezésnek azon része, mely szerint a koszoru és vőfélyek tisztségeinek megválasztásánál, ezen tiszt-ségeket bizonyos osztály szerint privilég-izálván, hanem különösen egy egész vallás felekezetet, még pedig mint a névsorból kitűnik — szándékosan negligáltak, a mi annál sajtáságosabb, mert a zászlószente-lési ünnepélynek egyebek közt nem utolsó célja lett volna az is, hogy az egyes tár-sadalmi köröket egymással közelebbi érint-kezésbe hozza, s így legalább is belevonja az ünnepélybe az itteni társadalom azon elemeit, melyeknek ott helye van. — Ugy látszik az önk. tűzoltók a pinceregylet nyomókaiban akartak halad-ni, s az ünnepélynek bizonyos exclusiv jelleget kölcsönözni, ezt pedig az által válték elérhetőnek, ha a zsidó fiatalságot fumi-gálják.

Nem hisszük hogy ezzel fényesebbé tet-ték volna a zászlószentelési ünnepélyt, mert ha már nem resteltek zsidóknak zász-lószegeket küldeni, tőlük e cimén a 5 frtot bevételezni és zsidó családokhoz vendége-t beszállásolni, akkor nagyon kár volt őket e tekintetben sitymálni. Kifogásuk nincs, mert elég alkalmas vőfélyt, illetve koszoruleányt találtak volna a zsidó fi-atalság körében, kik bizonyára, — anélkül hogy valakit sérteni szándékoznánk, — voltak olyan kapacitások mint az ünne-pélyben részt vett igen sok vőfély, illetve koszorú leány.

Ugy látszik azonban, hogy a rendező-ségnek az ilyesmi iránt nincs semmi ér-zéke, mert az ilyen tendenciózus rendezés arra vall, hogy éppen arra utaztak, hogy a zsidó fiatalságot az ünnepből kihagyják, ami pedig annál csodálatosabb, mert a z egye-sület számos tagja de kü-lönösen főbb emberei u. m. a

titkár, a pénztáros, de a kongresszus alkalmára kiadott „Emléklapok“ szerkesztője és több munkatársa zsidók.

Nem hisszük, hogy a t. önk. tűzoltó egyesületnek ez igen vastag tapintatlansága nagyon malmára hajtana a vizet; hiszen ilyen körülmények közt abból a bizonyos negligált osztályból nehezen fog-nak ezentúl híveket toborzani. Pedig nagyon rájuk férne. Az az egylet még nem áll olyan szilárd alapon, hogy feljogosítva legyen egy egész társadalmi osztályt fumigálni.

Hogy mi vezette a t. rendezőséget arra, hogy a zsidó fiatalságot az ünnepélyből egészen kihagyja, azt alig lehet elképzelni, mert a szabadkai zsidó fiatalságnak az ünnepélybe való belevonása annak a nagy parádénak alig ártott volna. Igaz, hogy hallottuk az intéző körök ama kijelentését miszerint a felkért zsidó fiatalság visszautasította a tisztséget, ez a kifogás azonban nagyon sántikál, mert ebből az állítólagos visszautasításból általánosságban következtetés le nem vonható. De különben is olyan helyeken kopogtattak, ahol előre tudták, hogy a tisztséget el nem fogadják.

Ha olyan nagy kapacitásokat akartak felkérni, akkor első sorban a résztvevőket kellett volna igen megrostálni, mert volt ezek közt igen „piczi ember“ elég.

A t. tűzoltó urak nagyon sikamlós térére lépnek, ha az egész egyesületnek bizonyos kaszt-szerű jelleget akarnak kölcsönözni. A kasztok sohasem szoktak hosszú életűek lenni. R.

Palicsi csendélet.

A palicsi csendélet ember emlékezet óta már, mindig botrányköve a csendes életnek. A palicsot fürdőnek szeretnők elkeresztelni jámborságunkban, pedig tényleg az a szabadkai mulatozók fiók — kocsmája. És e téren az esztelen, céltudatlan példával maga a hatóság jár elől, a melynek nagyfejűi maguk is éveken át itt dözsolnak és laptáznak a palaczkokkal egymás fején. És ilyen wirtschaft mellett még idegen üdülő, gyógyuló fürdővendégeket szeretnénk idecsalogatni. A hatóság legújabb stiklijé is tisztességes nevetlenség számba megy, mikor a tűzoltó kongresszus mulatozásának egy részét kitereli Palicsra oda, a hol üdülők és betegek vannak, a kik üdülés és gyógyulás reményében ide hozzák vérrel szerzett filléreiket. És a fejetejére állt intézők és rendőrség megengedik azt, hogy egy fürdőhelynek csúfolt telepen tűzijátékot durrogtassanak és egész éjjel cigányzene, zongora és trombita macskazene számba menő együttes mentőjével traktálják a pihenésre és ejjeli nyugalomra vágyó betegeket.

És nem elég még ez az éjszaka, hát a legközelebbi éjszakán megint találkozik egy mulató társaság, amely éjfélig mulat cigányzene és ének mellett és találkozik egy tehetetlen rendőrség, amely eltűri, hogy éj idején, mikor a fürdővendégek — beteg, ideges, pihenésre vágyó emberek — aludni akarnak, kiváltságos emberfia kurjongatást és ordítást vigyen véghez Hygiea nagyobb dicsőségére a gyógyfürdő központjában.

Mi nem czirádának óhajtjuk künn a rendőrséget Palicson, hanem tényezőnek,

nem gyatra bábnak, hanem intézkedő erőnek. Mi Palicson nyugalmat, pihenést, békét akarunk. Senkinek a privilégiumait, senkinek külön jogait el nem tűrjük, el nem nézzük. Mi egyenlőséget kívánunk. Nem engedjük meg a rendőrség sanda elnézését egyes kiváltságokkal szemben, ép úgy mint elítéljük esetleges brutalitását a közönség zömével szemben.

Csend, rend és fegyelem legyen Palicson. Mert ha ez meg nem lesz, ha rendőrségünk ezt meg nem tudja nekünk szerezni, majd a belügyminisztertől fogjuk megkérdezni, hogy palicsi duhajkodás azonos-e fürdői csendélettel.

Ez erős elhatározásunk.

Kritikaszter.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

— Az adai m. kir. földművesiskola évzáró vizsgái f. hó 27-én tartatnak meg, melyre a mezőgazdasági tanügy barátjai tisztelettel meghívotnak. — A vizsgán a földművelésügyi miniszterium képviselőiben Piukovics József szabadkai nagybirtokos és volt orsz. képviselő jelenik meg. Kapcsolatban ezzel közhírré tétetik, hogy a beiratkozások az új tanévre már megkezdődtek s a kilépendők után visszamaradó üres helyek legnagyobb részben már be vannak töltve. Szobonya Bertalan igazgató.

— Az állami ipariskolában (Budapest. VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) szeptember 1. napjától szeptember 5. napjáig tartatnak a beiratások. — Az intézetnek öt szakosztálya van: az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti a fém-vasipari szakosztály. A tanfolyam három évre terjed. Felvételi feltételek: legalább 15. éves életkor, egészséges, kifejlett testalkat, négy közép-iskolai (polgári, reál vagy gymnasiumi) osztályról szóló bizonyítvány, végre legalább is két hónapi, szakba vágó gyakorlati foglalkozás igazolása. A beiratási díj 2 frt, a tandíj félévkenként 10 frt. Az első évfolyamra jelentkező tanulók szüleikkel, vagy gyámjukkal tartoznak megjelenni.

— Szállítás a hadsereg részére. A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága 4866 számú átiratával megkereste a szegedi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a fehértemplomi, nagykikini, szegedi, álmódi, debreczeni, lugosi és pancsovai élelmezési raktáraihoz 1894 évi január 1-től 1894. évi december végéig szükséges kenyér, kenyérliszt és zab szállításokra a kerület versenyképes cégeinek figyelmét hívja föl. Az árlejtések folyó évi szeptember 26—27 és 28-án folynak a fent nevezett helyek élelmezési raktárainál megtartatni. — Mindezekre nézve bővebb fölvilágosítást ad a kamara irodája. —

HIREK.

— Ő Felsége a király ma ünnepli születése évfordulóját országszerte ünnepet ülnék, és hálaadó isteni tiszteletek tartatnak. Isteni tisztelet tartatik helyben a szt. Teréz templomban, míg az itt állomásozó katonaság a tölgyfás erdő közepében tábort misét hallgat. Ez utóbbi miséhez a zenét a helyi tűzoltózenekar adja.

— A tűzoltó kiállításról a tegnapi „Bácskai Ellenőr“-ben a kiállítás rendezője Vály Gyula hosszabb cikket közöl saját neve alatt. Csodáljuk, hogy Vály, ki maga volt a kiállítás rendezője s így saját munkáját magasztalja föl, s kit mi ez ideig igazán ritka szerény fiatalembernek tartottunk, — egy olyan dologra adta fejét. A kiállítás bár eléggé korszerű de nem volt oly nagy-szerű, hogy azt a rendező maga megdicsérhesse.

— Nekünk nem ujság. Lapunk egyik vidéki munkatársa a tűzoltó ünnepségek folyama alatt itt időzvé, csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy nálunk lépten nyomon a bunyevác nyelv üti meg a vidéki fülét. Nevezett uri ember egy ilyen szerrinte „kászé pokászé“ csoportot megkérdezte hogy hát miért nem beszélnek magyarul, a „kászézók“ egyik tagja, állítólag joghallgató, kijelentette a vidéki előtt, miszerint a bunyevác nyelv ma már világnyelv. Hát igaza lehet annak a bizonyos joghallgatónak, azonban ez a „világ“ azt hiszik hogy csak Mamuzsits Mátyás prépost plébános környezetéig terjed.

— A palicsi szintársulat is befejezni készül itteni működését. Sok ügyvel-bajjal, nyomorúsággal huzták ki a rövid szezon. A társulatot semmivel sem lehet hibáztatni, elkövettek minden lehetőt, hogy közönséget vonzzanak, de ez a rossz időjárás miatt semmikép sem sikerült. A társulat egy része. — miután az igazgatót díjazni nem bírta, — a szezon alatt távozott, hogy más társulathoz szerződjék. A megmaradt része pedig küzködik a nyomorral. Szívesen mennének már el, de nincs hova és nincsen utavaló. Valóban számalomra méltó helyzet. Igen méltányos dolog lenne, ha hatóságunk segélyezné őket a tovább utazásra.

— Veszett eb. Petrik Erzsébet 8-ik körüli 15 éves hajadon f. hó 15-én jelentette a rendőrségnél hogy a házban lévő kis kutya mely ezelőtt a baromfit sohasem bántotta — egy tyukot megharapott, illetve tollait kihúzogatta s miután meghallotta később hogy Bertalan Lajos nevű 9 éves szomszédbeli kis fiut is megharapta, anyja távollétében a kutyát lelővette. A rendőrség megejtette a vizsgálatot az állatorvos a lelőtt eb hulláját felboncolta s rajta a veszettséget konstataálta. A kis fiut a Pasteur-intézetbe küldötték fel.

— Öngyilkos munkás. A f. hó 14-én d. u. 6 órakor Szegedről érkező vonat elé dobtta magát Szalai István vasuti munkás. A robogó vonat épen fejét választotta el a törzstől. Családi viszály vezette állítólag a szerencsétlen családapát a végzetes tetterre.

— Mezey orfeuma. Hosszabb idő óta működik a Weinmann féle sörcearnokban egy pártolásra méltó daltársulat, melynek élén elsősorban Mezey az igazgató s neje mulattató játékok által magukra vonják a hallgatóság figyelmét. Jeleztük annak idején a daltársulat működésének megkezdését, de azóta erről említést nem tettünk. Czélzatosan nem tettük ezt, mert első sorban — megvalljuk — nem akartunk ismerttetést irni a társulatról addig, míg Palicson magyar színészet működik, másodsorban pedig — ismét csak őszintén szólunk — a társulat általánosságban nem felelt meg a szabadkai közönség igényeinek s igyezt, ismerve a helyi viszonyokat,

ajánlani nem akartuk. Most azonban, miután ez időszert a palocsi színtársulat menni készül, az orfeum működő tagjai pedig, valamint a műsor alapos változáson ment keresztül, bátran ajánlhatjuk Mezey orfeumát Szabadka műpártoló közönségének. Valódi művészek, nem sarlatánok és ugynevezett „bánkelsángerek“ működnek ott. Felemlítésre méltó Türk Lajos szalonkomikus, ki nagyon szép előadása és kellemes hangja mellett a tisztesség keretén belül előadott kuplékkal mulattatja a közönséget. Mr. Hogin a hasbeszélő igen szép dolgokat produkál. De La Croix zene-művészt eddig 8 féle hangszeren hallottuk hibátlanul játszani, azonfelül több állati hangot ügyesen utánoz. Beregi Liszka meglehetősen magyar és német énekesnő. Fourchette Emmy igen ügyes excentrik énekesnő és Czillei Aranka jó magyar énekesnő és táncosnő. A műsor igen változatos és mulattató, úgy hogy a férfi, mint hölgyközönségnek a legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk. Aki egy kellemes estét akar eltölteni, ezt naponta Weinmann Jenő sörcsarnokában megtalálhatja. Belepti-dij nincs.

— Lámpával kerestek a tegnapi nap folyamán városunkban vidéki tűzoltót, de már egyet sem lehetett találni.

— A m. kir. államvasutak igazgatósága, f. évi 98461. sz. átiratával, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához megküldte azon tárgyak jegyzékét, a melyeket az 1894. évben, vagy esetleg 1896. év végéig nyilvános szállítási pályázat útján óhajt beszerezni. A beszerzendő anyagok a következő 16 csoportba vannak beosztva. 1. kő és földneműek, 2. kő és világitási eszközök, 3. fémneműek, 4. acél és vas-neműek, 5. öntött vas alkatrészek, 6. festékek, olajok és egyéb vegyi szerek, 7. üllő butorokhoz való falemezék, 8. kelmék és rövidárúk, 9. kárpitok és szőnyegek, 10. bőrárúk, 11. kötélárúk, 12. üveg neműek, 13. távirtdai anyagok, 14. kefékötőárúk, 15. durrantók. Az ajánlatoknak folyó évi szeptember hó 15-ike déli 12 óráig kell a m. kir. államvasutak budapesti igazgatóságánál benyújtaniok. A további tudni valókra a szegedi kereskedelmi és iparkamara készséggel nyújt fölvilágosítást.

— Az állatkert újabb lakói. Azon felett érdekes és nagyértékű állatok, a melyekkel a közelmúltban szaporodott a budapesti állatkert, annyira felköltötték a fővárosi és vidéki közönség érdeklődését, hogy azoknak megtekintésére se-regestől tödultak, s mindenki meglepődten távozva, örömet fejezte ki az állatkert, ezen hazai kulturintézet ilyen fellemdülésén. Az igazgatóság felbuzdulva a nagy közönség meleg érdeklődésén, újból több érdekes állatot szerzett be. Kiemelendők: a két 17 láb hosszú óriási kígyó, a legnagyobbak, amelyek fogságban láthatók; és mindenek felett „Berry“ a kedves Orangutang, a melynek az emberhez bámulatos hasonlóságát és emberi szokásait mindenki megcsodálja. A közelgő Szent-István napi nemzeti ünnepre és az iskola év kezdetével gyermekeikkel fejránduló vidéki közönség élvezetesebb, nemesebb szórakozást bizonyára nem talál a fővárosban mintha az állatvilág ezen igen érdekes példányait megtekinteni az állatkertben.

— Mindenféle. Tompa Antal földink, ez időszert az ó-kanizsai kerület orsz. képviselője e hó 15-én tartotta beszámolóját roppant közönség jelenléte és lelkes éljenzése mellett. — Szatmár város közgyűlése utasította e 14-én tartott közgyűlésében a polgármestert, hogyha a katonaságtól német szövegű megkeresést kap, küldje vissza elintézetlenül. — Apponyi Albert gróf a közel jövőben látogatást tesz Bácskában hivei között. Fogadtatására nagy előkészületek történnek. — Pakson öskori csontvázakat fedeztek fel ásátás közben. — Az igazságügyminiszter elfogatta tegnapelőtt Brandl budapesti bankárt a csendőrökkel csak azért, mert helyszüke miatt beakart nyitni az 6 vasuti kocsjába. A miniszter ellen büntügyi feljelentést akar beadni a bankár. — A „Mátyás templom“ Budavarába 10 évi restaurálás után kedden átadatott hivatásának. — Árviz veszély van a felvidéken. A sok esőzés a kis patakokat úgy megduzzasztotta, hogy azok falvakat döntenek össze. — Fiatal völegény. Sándor porosz herczeg 73 éves korában nélkül vett egy 20 éves színésznőt.

CSARNOK.

A nevetős szemü asszony.

Irtá: Kisdoktor.

II.

Sok, sok állomást hagytak már el, mire feleszmélt a leány. Fáradt, bágyadt volt. Szorosan egymás mellett ültek, kéz a kézben s beszélgettek olyan komolyan, ahogy csak tudtak. Az ifjú mesélte el élettörténetét. Elmondta, hogy jó öreg szülei két éve haltak el, szép birtokot hagytak reá; sokat tanult, küzdött míg elérte mostani állását. „Magas rangú bankhivatalnok vagyok szép fizetéssel,“ s ezt oly büszkén, önértéken mondta. Jövő terveit is közölte a leánnyal. Ugy látszott, hogy utitársasága nagy érdeklődéssel hallgatja. S mikor elvégezte a leány is elmondott egyetmást körülményeiről, a melyek szintén kedvezők voltak, s végre belátták, hogy boldogságot követtek el, mikor a szökést határozták. Ugy is egymáséi lehetnek volna.

Gondolkodóba estek s mindketten ugyanazt határozták, t. i. a legközelebbi állomáson kiszállnak, s megvárják a vissza felé jövő vonatot, a mellyel azután hazautaznak.

Ugy is tettek. Másnap már odahaza voltak, remegve nyitottak be a leány szüleinek házába, kik kétségbe voltak esve s el sem képzelheték mi történhetett egyetlen gyermekükkel.

Felsikoltott a jó anya, mikor leányát belépni látta, karjai közé zárta s sirtak mind a ketten. A megbocsátás már ez ér-

zékeny jelenetben volt kifejezve s mire az atya is megérkezett, ki vad tekintettel mérte végig a fiatal embert, már kész tervvel álltal elő. Rövid tanácskozás után mindannyiuk arcán meglegedés volt kifejezve.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A.
ügyvéd.

Hirdetés.

Ügyes munkások állandó alkalmazást nyernek magyar munkák végzésére
Szallay József os. és kir. udvari szabónál

Bécs VII. Máriahilferstrasse 10.

Utiköltség az alkalmazandónak megtérítetik. 2-1

Eladó ház.

Alulírtak I. kör Megyeri utca 8 sz. a. a törvénykezési palota és Kossuth utca közelében lévő lakháza, mely 4 utca, 2 egész ujonan épült udvari szoba, 1 bolt, folyosó konyhák és pincéből — szabad kézből eladó.

Bővebb értesítés a tulajdonosnál
Rukavina János,
bádogos.

Megvételre keresek

Kelebia állomasától egy kilométer távolságra

10 hold pusztá homokot.

Ajánlatokat elfogad

Tóth József,
Rukavina házbán.

Eladó tavaszi malacok.

Az adai m. kir. földművesiskola mangalicza sertés tenyésztésén a idei szaporulata eladó!

Továbbá 13 darab kisorolt számfeletti és öreg koczák és még tenyésztésre alkalmas kanok is eladók.

Az állatok igen szépek, orbáncz ellen be vannak oltva.

Bővebben értekezhetni Szobonya Bertalan igazgatóval Adán. 5-5

Cserébe.

Cservenkára német nyelv elsajátítása végett kik gyermekeiket adni óhajtják, közvetítést találnak Korossy Emil evang. lelkésznel VII. kör, Erdő utca 43. szám alatt.

LANDESMANN LIPÓT

a nagymélt. Miniszt. által nyilvánossági joggal felruházott

VI oszt. magán polgári fiu-iskolája és nevelő-intézete

Szabadkán, Vojnits Dénes-ház, Gálfi-féle gyógytár mellett. 3-?

Ezen iskola előkészít a keresk. akadémia, középipartanoda, minta-rajtanoda, hadapród-iskola és Ludovicum számára; képesít többféle állami hivatalra, vasuti, kereskedelmi, ipari, biztosító és pénzügyintézeteknél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a tanuló a gazdasági, erdészeti, állatorvosi közép-intézetekbe. avagy körjegyzői vizsgát tehet. Mérsékelt díjak. Értesítő kívánatra bármikor

Nyomatott Schlesinger Sándornál Szabadkán.